

In Memoriam
АЛЕКСАНДАР ТОДОРОВИЋ

Средином прошле године, 9. јуна 2004, у Београду је преминуо професор др Александар Тодоровић. Од оснивања Филозофског факултета у Нишу 1971. године, Тодоровић се налазио у допунском радном односу на Групи за социологију. Његово име биће трајно уписано у историју Филозофског факултета, јер је својим ангажовањем и стручно-педагошким радом дао видан допринос оснивању и културном утемељењу ове високошколске установе. Захваљујући професору Тодоровићу и плејади такође врских професора и научника са других универзитета (др Владимир Милановић, др Милош Илић, др Сретен Петровић, др Сергеј Флере, др Владимир Гоати, др Милан Босанац) Филозофски факултет у Нишу је за релативно кратко време стао уз раме знатно старијим високошколским институцијама у земљи. Посебно је предњачила група за социологију, на којој је професор Тодоровић предавао неколико кључних социолошких предмета: социологију масовних комуникација, социологију сазнања и социологију културе.

Професор др Александар Тодоровић рођен је 22. маја 1921. године у селу Тамничу, општина Неготин у Србији. Дипломирао је 1956. године на групи за филозофију на Филозофском факултету у Београду. Докторску дисертацију из области социолошких наука одбранио је 1965. године на Универзитету у Љубљани. Звање научног саветника стекао је на Институту за криминолошка и социолошка истраживања 1973. године у Београду, да би 1977. на Природно-математичком факултету у Београду био промовисан у звање редовног професора. На ПМФ-у професор Тодоровић предавао је *Општу социологију*, студентима туристичког смера *Социологију слободног времена*, постдипломцима на географском одсеку *Социологију града и села*, а постдипломцима на туризму *Методе истраживања туризма*. Све обавезе испуњавао је врло савесно и професионално, а као куриозитет може се навести податак да је за све предмете које је предавао публиковао одговарајуће књиге, односно уџбенике. Реч је о следећим публикацијама: *Увод у социологију града* (1965), *Социологија масовних комуникација* (1974), *Социологија* (1976), *Методологија истраживања слободног времена* (1978), *Неки проблеми социологије сазнања* (1979), *Теорије и методе социологије културе* (1981), *Социологија туризма* (1982), *Социологија слободног времена* (1984). Изузетан дух, ерудицију и менталну виталност професор Тодоровић исказује и у својим позним годинама, публикавањем културолошких књига, као што су: *Теорије о масовним комуникацијама*, *Естетика и народна уметност* и *Естетски и морални квалитети спортских звезда* (све три из 1996. године). Опусу од преко 25 самостално публикованих књига ваља придодати и више од 130 објављених чланака, расправа и приказа.

Иступао је на међународним симпозијумима и скуповима. Био је подносилац реферата и саопштења на скуповима под покровитељством УН, у Бечу два пута, у Будимпешти и Варшави. Наступао је на скупу социјали-

стичких земаља у Варни (Бугарска), на светском конгресу из естетике у Дубровнику, на конгресу из туризма у Варшави. Са неколико дела заступљен је у *Internationales soziologischen Lexikon*, Band 2, Stuttgart 1984.

Др Александар Тодоровић провео је годину дана у Паризу на специјализацији социологије. Тамо је стекао драгоцену научну искуства која је несебично преносио својим студентима и млађим колегама, било преко књига и предавања или кафанско-боемских разговора. Дозволићу себи да, као вишегодишњи студент, а потом и асистент професора Тодоровића, изнесем и лични утисак о њему као колеги и пријатељу (наравно и ментору на магистарској и докторској тези). Красиле су га непосредност у комуницирању, несебичност према другима и изузетно поштење. Тим особинама он је пленио све који су били са њим. Познат је био по томе што је увек стварао атмосферу другарства и поверења, опуштености и неуштогљености, што је било атипично за такозвани академски "свет". На занимљив и упечатљив начин говорио је о својим чувеним професорима из Француске, а нарочито о генијалном "Чичи", како је у неформалним разговорима називао Жоржа Гурвича. Са истим жаром и пијететом данас ми, његови ученици, колеге, пријатељи и поштоваоци говоримо о "професору Аци", присећајући се његових занимљивих предавања и седељки у старим и култним нишким кафанама, као што су "Стара Србија" и "Американац". Остаће запамћен и као искрено породичан човек, дубоко привржен својој супрузи и сину.

На крају, било би неправедно не поменути слободарски и антифашистички дух др Александра Тодоровића. Он је најискреније био посвећен идејама бољег и праведнијег света. Личним ангажманом, а никад самохвалисањем и празном реториком, он је то доказао. Био је учесник НОР-а од 1943. године и секретар среског и градског комитета КПЈ. Одликован је медаљом за храброст, орденом за храброст, а носилац је и два ордена заслуге за народ, ордена рада са златним венцем и јубиларне совјетске медаље "Педесет година победе над фашизмом". О томе без питања, као изузетно скроман човек, готово да никада није говорио.

Универзитет у Нишу, а посебно Филозофски факултет и студијска група за социологију, носиће трајну успомену и незаборав на професора Александра Тодоровића, великог стручњака у области социолошких наука, педагога и хуманисту.

Никола Божиловић